

Sygn. akt II CSK 48/16

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa A. S.

przeciwko A. S. i G. P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 20 lipca 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi

z dnia 27 sierpnia 2015 r., sygn. akt I ACa 182/15,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powoda na rzecz pozwanych kwotę 2.400 (dwa
tysiące czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona

w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik powoda A. S. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 sierpnia 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.).

W ocenie autora skargi kasacyjnej wykładnia art. 370 k.c. wywołuje poważne wątpliwości, która prowadzą do rozbieżności w orzecznictwie sądowym, ponieważ „nie jest jasne, czy dla celów realizacji dyspozycji wskazanej normy prawnej konieczne jest aktywne uczestnictwo wszystkich współwłaścicieli mienia, którego zobowiązanie dotyczy, czy też możliwe jest powstanie odpowiedzialności solidarnej współwłaścicieli mienia, poprzez milczącą akceptację zaistniałych stanów faktycznych”.

Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej nie pozwala na stwierdzenie, że wykładnia art. 370 k.c. prowadzi do rozbieżnych orzeczeń na tle podobnych stanów faktycznych. Według tego przepisu, jeżeli kilka osób zaciągnęło zobowiązanie dotyczące ich wspólnego mienia, są one zobowiązane solidarnie, chyba że umówiono się inaczej. Zgodnie z poglądami wyrażanymi w doktrynie prawa, sformułowanie „kilka osób zaciągnęło zobowiązanie” oznacza, że osoby te muszą osobiście bądź przez przedstawiciela dokonać czynności prawnej, z której wynika dla nich zobowiązanie do spełnienia

określonego świadczenia, a więc dla powstania solidarności nie wystarczy, aby zobowiązanie to zostało zaciągnięte tylko przez jedną z tych osób. Zawarty w skardze kasacyjnej wywód nie usprawiedliwił twierdzenia, że wykładnia tego przepisu w powyższym zakresie wywołuje wątpliwości i jest źródłem rozbieżnych orzeczeń na tle podobnych stanów faktycznych. W szczególności dla wykazania takiej rozbieżności nie jest wystarczające powołanie się na odmienną ocenę prawną wyrażoną w niniejszej sprawie przez Sądy pierwszej i drugiej instancji. Potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżność w orzecznictwie nie może być bowiem utożsamiana z odmiennością oceny prawnej roszczenia wyrażonej przez sądy w danej sprawie. Art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. ma na uwadze tylko prawomocne orzeczenia sądowe wydane w różnych sprawach na tle podobnych okoliczności faktycznych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 2003 r., IV CKN 254/01, nie publ., i powołane tam orzecznictwo).

Skarga kasacyjna nie jest ponadto oczywiście uzasadniona. Wbrew twierdzeniom pełnomocnika powoda Sąd Apelacyjny nie dokonał oczywiście błędnej wykładni art. 120 k.c. Z treści uzasadnienia wniosku wynika, że autor skargi utożsamiał termin wymagalności świadczenia bezterminowego z początkiem biegu terminu przedawnienia tego świadczenia. W ocenie pełnomocnika powyższy pogląd został wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2014 r., III CSK 36/14, a w zaskarżonym orzeczeniu przyjęto pogląd przeciwny. Analiza uzasadnienia powołanego w skardze wyroku prowadzi jednak do odmiennego wniosku niż wynikałby z niedokładnego cytatu zawartego w skardze. Sąd Najwyższy wskazał bowiem wyraźnie, że w stosunku do roszczeń wynikających z zobowiązań bezterminowych bieg terminu przedawnienia, o którym stanowi art. 120 k.c., może rozpocząć się wcześniej niż wymagalność roszczenia. Przyjęty w zaskarżonym wyroku pogląd prawny nie jest więc sprzeczny z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami oraz z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć. Także pozostałe przedstawione w skardze argumenty nie potwierdzają tezy, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analiz oraz, że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Na wniosek pozwanych zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną Sąd Najwyższy orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c. oraz § 6 pkt. 6 zw. z 13 ust. 4 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461).